

1884.

Tizenharmadik évfolyam.

TORONTÁL

12-ik szám.

Csütörtök, márczius 20-án.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskerekben.
Előfizetési feltételek:
Egész évre . . . 6 frt | Félévre . . . . . 3 frt
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 krral számítva — minden nyelven vétetnek föl a kiadóhivatalban. — Kértek az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hivatalos hirdetések:
A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hirdetések előlegezen beküldendők, még pedig 100 szóig egyszeri hirdetésért 1 frt, 100—200 szóig 2 frt, 200—300 szóig 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtábélyeg is beküldendő.

Magán hirdetések:
A 3-hasábos garmonsor első hirdetésénél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Becskerekben, hová az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Előfizetési felhívás

„Torontál”

1884. évi II-ik negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni sziveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás ne történjenek.

Az előfizetési pénzek egyszerű póstatulványnyal a „Torontál” kiadóhivatalához (Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdájába) czimzendők.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Fél évre . . . . . 3 ft. — kr.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
Nagy-Becskerek, 1884. évi márczius hó 20-án.

A „Torontál” kiadóhivatala.

N.-Becskerek, márcz. 18-án.

—a. Annyi vész és vizály után megértük végre azt is, hogy a rózsaszínűek egymást ütöttek agyba-főbe. Azért nevezem rózsaszínűeknek, mert az exaltadók, dictionariumában vöröseknek az anarchisták és dynamisták czimeztetnek. Mit gondoltok, mennyit fizetne egy telivér angol olyan látványosságért, a hol az egyik képviselő hosszú és hul-

lámzó fürteit kefe és fésű nélkül frizurozzák, a másíknak pedig kőköröcsint rajzolnak a szeme alá.

S ezek a szeretetre és tiszteletreméltó gentlemenek a kormány ágése alatt elharapódzott korrupcióról, és a szabadság elnyomásáról vezércikkheznek.

Kell-e nagyobb korrupció annál, mint mikor ugyanazon tabor vezetői egymást kardlapozzák; nagyobb szabadság annál, mint mikor a képviselői immunitás páncéljával védett hősöket, megpuffölhetik.

Vitézségben Atija után rögtön Verhovay következik. Ő nem csak a közvádlokat gazemberezi össze, hanem a képviselőket is megfrizuroztatja és tetoviroztatja.

Hermann Otto, ez az európai hírű pókász és tudományosan circumspectus szász (sit venia verbo), nem tudta vagy nem akarta tudni azt, hogy még a légyirtó pók is felfortyan, ha piszkálgatják vagy ingerlik? Hát még az ó nép, a mely mindig kiváló kedvtelésének tartja, ha kaputosok hátán czimbalmozhat.

Ugron, ez a szeretetreméltó lovagias, okos ember, ágyu és puska nélkül jelent meg a czeplédi arabok és beduinok között, a kiket a most még függetlenek — Ozman Digmaja — Verhovay izgat és vezérel.

A nép nehezebben vénül és nehezebben felejt mint az egykori szép és boldog idők kiváltságosai; az még mindig híven őriz emlékeiben azon politikailag demonstrationalis piarcsi vagy utczaí csatákat, mikor egyik vagy másik hírnevesh kortes szíves jóvoltából, néhány ügybuzgóbb választót vagy pretendens kinyújtóztattak.

Verhovay jó katolikus és szeret

az isteni igazságszolgáltatásra hivatkozni. A nép azután Isten igazában döngeli el azokat, a kik Verhovay szerint eikárhoztak.

Mi Czeplédet mindig a józanabb gondolkozású és humanusabb lelkű lakossággal bíró városok közé számítottuk és fogadni mertünk volna, hogy nem jelenhetik meg közöttük olyan florenczi-kalapos, kéknakravalós, czitromsárgaszínű nadragós és vörös frakkos Dulcamara, a ki a népet addig bírja kapacitálni, hogy az egészséges fogaik kihuzassa és tornát reszeltessen az orra alá akkor, mikor agyvelejének semmi baja.

Fogadásom elvesztettem volna. Verhovay, ez a politikai Dulcamara, a czeplédek egy részét egy meg-Bastianozta, hogy az nemcsak erkölcsi reputációjáról, hanem a századokon át híven megőrzött ősi vendégszeretetről is megfledkezett.

Czepléd arra a hüleségi bizonyítványra, melylyel a józan ész a Verhovay megvalasztásakor megajándékozta, most nyomattá rá az erkölcsi vakság fekete pecsétjét.

Hermann Otto megzilált fürteit mihamarabb rendbe hozhatja, az Ugron sebei szinte behegednek, hanem azt a sebet, melyet Czepléd erkölcsi reputációján ejtett, egy lepedőnagyságu bürökflastrom se fogja egyhamar begyógyítani.

Az utczaí parasztverekedéseket még akkor se lehet apotheosisá feldolgozni, ha azt műveltséget affectáló urak inscenirozzák.

Ha Verhovay csak egyetlen ökölcspást kap is abrázaltjára, akkor a czeplédek legalább az akadémiai vigjáték-dijra pályázhattak volna, de így az egész

utczaí botrány egy rosszul sikerült eclogánál egyébbnek alig nevezhető.

Nagy baj csak az, hogy a minék mi itt benn józüen nevetünk, ott künn komoly arcot vágnak, s mikor egy-egy magyartfaló lapból hajmeresztő részletek kibetűzők, hogy magyarországon már a képviselők kezdik egymást bicskázni, oly glossákat eresztenek meg műveltségünk rovására, hogy a különben se nagyon bátor juvelierek inkább reszkiroznak meg egy utat Char-tumba, mint Czepléd városába.

Szomorú volna, ha a czeplédi affairet a legközelebbi választások horoscoppaul kellene tekintenünk. Művelt a polgárosodás és haladás zászlója alatt küzdő államokban az igazság, tiszta meggyőződés és józanész érveivel szoktak pro-selytákat gyűjteni, nem a nép felbujto-gatásával s olyan ígéretekkel, melyek egyes egyének érdekeit legyezhetik ugyan, sőt a zavarosban halászni szerető inyenczek csalétkéül is alkalmazhatók, de a helyzetnek megfelelő politikai exigenciákkal szemben, nemcsak a haza és közügy érdekeit veszélyeztetik, hanem oly botrányokat is idézhetnek elő, melyeket sokszor — fájdalom — csak az alkotmányosság erősebb oldalba dőfésével lehet meggátolni.

A kék foltok, melyet egyesek kapnak, rendesen az ország hátán vagy arczán szoktak megfeketedni.

Mi tudjuk azt, hogy a hernyókat olykor egy-egy záporos is megsemmisíti, de azért czélszerűbbnek találjuk, ha a véstretjő fészkeket emberi kezek pusztítják el a lombok közül.

Verhovay a szabadság határain tul, már régen a szabadosság tércin tévedezik.

TÁRCZA.

Karcolatok Párisról.

Szerény állású egyénnek, ki tapasztalás kedvéért Párisban meg akar fordulni, első sorban pénzügyi helyzetével kell számolnia (a nyelv ismerete conditio sine qua non, ha csak vezetőre nem akarunk szorúlni).

A szorosan vett út Nagy-Becskerekől Párisba és vissza a II. osztályon 135 frtba kerül. A párisi tartózkodást illetőleg a nervus rerumra való tekintetből alkalmas lakásról és étkezési helyről kell gondoskodnunk. Legjobb első rangú fogadóban bérelni szobát még pedig a 4., 5. vagy 6-dik emeleten, hol a napi kiadás csak 2—3 francot tesz, míg az első vagy második emeleten 8—10 francot kell fizetni; tekintettel arra, hogy naponként csak egyszer t. i. éjjel felé vagy után keresi föl a turista nyughelyét, nem alterálhatja, ha néhány emelettel fölebb is kell kapaszkodnia, hol kenyellelme fölserelt tiszta szobában vonhatja meg magát naponkénti 5 franc megtakarítása mellett. A párisi kétszer szokott étkezni, déli 12-kor reggelizik és este 7—8-kor ebédel. Az idegen, ki a reggeli kávézást megszokta, egy kisebb kávémérést kereshet fel, hol 25 centimeért élvezhetők kávé (masagrín) természetesen hamisított tejjel lehet kapni. A déli vagy esteli étkezésre háromféle hely kínálkozik. A munkás néposztály az u. n. boulionokat keresi fel, a mérsékelt jövedelmű középosztály tömegesen látogatja az u. n. Du-valokat, a vagyonosak a nagyobb vendéglőkben étkeznek. A munkások a boulionokban jó nagy adagokat kapnak csekély díj mellett, hogy ezen ételnek az inyenczeket ki nem elégtit, azt elgondolhatjuk, itt u. i. a beefsteakot és egyéb húsételeket az egypatások (ló, szamár) szolgáltatják, általában hamisítanak itt mindent, a mit csak lehet. — A duvalok nagy kiterjedésű jó izléssel berendezett termek, melynek közepét a nagy főzőhely foglalja el. A vendég a bejáratnál egy nyomtatott étel árjegyzéket kap, ezen jelzi a pinczér a megrendeléseket; étkezés után ezen jegyzéket átadja a bejáratnál alkalmazott számadónak és itt fizeti tartozását. Minden francnyi fogyasztás után 10 centime borraalót szokás adni a

pinczérnek, kinek csakis ez a jövedelmi forrasa. Egy egy húsétel vagy tengeri hal 60—70 centimebe kerül és így 1½—2 francal (70—80 kr.) egészen izletes étellel elegit-heti ki az ember étvágyát. Több száza megy azoknak száma, kik egy egy ilyen duvalt naponként fölkeresnek. A nagyobb hotelekből 4—5 francan alul nem lehet étkezni. — A magyar és német utasok a rue d'Haute ville-ben levő Widemann-féle vendéglőben adnak maguknak találat, itt izletes étkeket, jó pil-seni sört adnak mérsékelt áron.

Miután a gyomorral tisztába jöttünk, lás-suk néhány fővonásban a párisi ugynevezett életet. A párisiakról elmondhatjuk, hogy az utczaí lakó nép, mert óriási tömegekben hullámanak az emberek különösen a főbb utcza-kban, téreken és sétá helyeken, hogy bá-muljanak és hámultassanak és ez a népván-dorlás csak éjjel után 1—2 órákor ér véget; a számos fényes kiállítású kávéház előtti asz-talokat (ha az időjárás csak kissé kedvező) az absinthet szüröcsölő vagy a drága és roz-sz sört apró poharakból élvező férfi és nő kö-zönség tartja megszállva. A társaskocsik nagy száma, a sok ezernyi bércoksi és egyéb fogat oly sűrűn lépik el a boulevardokat, hogy az átkelést megnehezítik sőt veszélyessé is teszik, azért egy két ember elgázolása a mindennapi dolgok közé tartozik.

Hogy a párisi mennyire élvezhajászó ki-tűnik onnan, hogy este mindennemű mulató, hely a nagy operától kezdve a bal mabille-ig a szorongásig megteklik. Specialitái Párisnak a café Mantant-ok, ezek a színházak módjára berendezett helyiségek (zártszékekkel és pá-bolyokkal), hol a 3 franc bemeneti díj arra is följosított, hogy egy adag kávé, fegyaltot vagy effélét élvezhessünk (consommation). Az előadások komikus productionkból állnak, mely alkalommal különösen a kormányra von-nakozó czélszókat és elczeket riadó tapsok-kal és hangos fölkiáltásokkal (helyesebben ordításnak kellene nevezni) jutalmazza a publi-kum.

A specialitások közül nem utolsó az egye-temi hallgatók kedvenc mulató helye a bal mabille, mely 1 franc belépti díj mellett ugyan-csak megteklik mindenféle kiváncsi és mulatni vágyó a nép minden osztályához tartozó soka-sággal. Itt azután meg van az egalité teljes mértékben; a mint a zene megszólal, min-

denki azt ragadja vad, rendetlen tánczra, a kit legközelebb ér, bemutatóról szó sincsen, ha nőt nem találunk, a férfiak fogodznak össze és ugrálnak vesztül; a francia né-gyest cuncan lépésekkel járják leveleköztve minden szemérmot és nőiességet, utalat fogja el az embert, ha azt a vad orgiat látja, pedig a mint állítják ez még a szelidebb része, csak éjjel után fejtik ki a frivolitást egész teljé-ben. Az efféle helyeken az annyira magasz-talt francia udvariasságnak nyoma sincsen, hogy pl. valaki egy nő kérelmére a café Man-tantban cilindert levegye, arra nincs eset.

Az uri osztály a nagy operában, a théâtre français vagy a többi 16 nevezetesebb szin-házban keresi a nemesebb szórakozást.

Az 1869-ben épült opera 60 millió francba került. Az épület 11,200 négyzet meternyi tért vagyis közel 3000 négyzög ölet foglal el és így a világon a legnagyobb színház, jöllehet benne csak 2150 néző foglalhat hely-et. A fölépcső (escalier d'honneur) a szin-háznak egyik kiváló disze, ez oly széles, hogy 50 ember mehet le vagy föl egymás mellett, ezen lépcső értékes márványból van építve és több mint ezer gázlámpával fényesen kivilágítva. A nézőtér az akusztikára való tekintetből nem építettek nagyobbra, 20 me-ter széles, közel 26 meter hosszú és 20 me-ter magas; 5 emeletet foglal magába. Minden pahloly bejáratnál külön kis salón van. Em-lítésre méltó a díszes csillár 340 lánggal.

A szinpad 25 meter mély, 55 meter szé-les és 60 meter magas, a szinpad hátterében van egy 10 meter magas és 7 meter széles tükör, melynél nagyobbab a St. Gobain-féle gyár még nem készített.

Mivel általában egész Párisban a szini előadásoknak éjjeli fél 12 előtt nem szabad bevégződniök, a fölvonások közt nagyobb szü-netek (közel félóra) tartanak, a midőn az egész közönség elhagyja helyét és nagyobb-részt a gyönyörű foyerbe vonul. A foyer az épületnek egyik legnevezetesebb része, mely pompás fali festményekkel (hírneves művészek munkái), gyönyörű szoborművekkel, óriási tükörrel van ékesítve és fényesen kivilágítva. Nagysága is imponáló 54 m. hosszú és 13 m. széles; ezzel összekötötésben van a dohányzó terem, a czukrászda és az étkező helyiség; hogy itt mindenek borsos ára van, annak bi-zonyítékul hozom fel, hogy egy palacz viz-

ért 1 francot követeltek. Hogy a kivilágítás mily tündéres, arra nézve elég fölemlíteni, hogy az épületben nem kevesebb mint 9200 gázlámpa ég. A nézőter földszintjét csakis fer-fiak foglalják el, még pedig, a mint tapasztaltam, kifogástalan fekete salón öltözeten vagy frakkban jelennek meg. A helyárak 4—15 franc-ig váltakoznak.

Az operának a fő szerepek első rangú színészek kezeiben vannak, kik szép évi dí-jazásban részesülnek, így pl. Lassale 70.000 franc évi jövedelmét húz; a balettnál közel 100 tánczosnó van alkalmazva. A szini sze-mélyzet fizetése, az egész épület jó karban tartása, világitás, fűtés, gépezetek (70 gépész kap itt kenyeret) sat. óriási összeget emészt föl, úgy hogy az államnak évenként 800.000 franc subventióval kell az operát segélyezni.

Az opera látogatottsága rendkívül nagy; jöllehet a saison morte-ban voltam ott; alig sikerült helyet kapni, csakis a 4-dik emelet egyik pahlolyába juthattam 6 franc bemeneti díj mellett.

Párisban a hirdetésekre sok pénz költe-nek és ezek terjesztésére mindenféle furfangos módot találnak fel; e tekintetben talan csak az amerikaiak versenyezhetnek velök élel-mességre nézve. A hol csak lehet a házak tűzfalai tele vannak festve annonce-okkal, egyes gyárosok és nagykereskedők külön hir-detési kocsikat tartanak, melyek naposszat beharangozzák a népesebb utcákat; az omni-busok, hajók, a közüti vaspálya kocsik mind tele vannak kívül belől ragatva hirdetésekkel; majd minden utca szögletlen kínálja az em-bert nyomtatványokkal sőt hebe kosba ráadá-sul még egy darab siteményt vagy czukrot is adnak izlettetől. Komikus benyomást tesz az egymástól 10—10 lépésnyire ünnepélyes komolysággal lépkedő 40—60 hordár, mind-egyiknek mellén és hátán egy egy hirdetési tábla lóg. Az újságokat nagy hangon hirdetik az utczacon, ott lételemek különösen az Anti-prussiant ajánlgatták meg a Petit Journalt, mely 700.000 példányban jelenik meg naponként, egy számnak ára csak 5 centime.

Mint furcsaságot említem fel, hogy a napi-lapok a datumot mindig egy nappal előbbre teszik vagyis a megjelenés napján a követ-kező napi datumot nyomtatják. a+b.

Ö bár mennyire érzékeny is, lehetlen, hogy a fennálló törvények elnézését és engedékenységét recriminálhassa.

HIVATALOS RÉSZ.

Hirdetés.

A megye közönsége által hozott és alább következő határozat, valamint az ugyanaz által elfogadott és szöszerezett ide iktatott szabályrendelet, czennel oly figyelemmel a hirdették, hogy az azok ellen esetleg használni óhajtott jogorvoslat 1884. évi május 5-ig közvetlenül a megye alispánjánál nyújtandó be. Az e napon túl érkezett jogorvoslatok elkéseltnek fognak tekintetni.

Szabályrendelet.

A megyék háztartásáról szóló 1883. évi XV. t. cz. 9. és 13. §-ai értelmében netalán kivételendőtől mikénti kivételése, kezelése és behajtásáról.

1. §. A törvény 9. és 13. §-ai szerint közigazgatási, közlekedési, közgazdasági, közmívelődési és jótékonyági czélokra szükségrendő pótdadónak a törvény korlátain belüli igénybe vétele és mérve iránt a közgyűlés rendszerint évenként előre a költségvetés megállapítása alkalmával határoz.

A megállapított pótdadó törvény 9. §-ban felsorolt egyenes államadók után egyenlő százelemben lesz kivetendő, még pedig mindig a kivetést megelőző évben előírt egyenes államadók után, tekintetbe véve az elrendelt leírásokat és előírásokat.

Ezen pótdadó kirovását a megye területén levő m. kir. adóhivataloktól beszerzendő adó kimutatások alapján az egyes községekre a megyei számvevőség, községekben pedig az egyeni kivetést az adókirovásra az 1883. évi XLIV. t. cz. értelmében kötelezett községek személynél felelősség terhe alatt teljesítik.

3. §. A kivetett pótdadó esedékességére, és beszállítására, valamint az előjárók netáni mulasztására nézve az 1883. évi XLIV. t. cz. szabványai mérvadók.

A pótdadót a községek kötelesek behajtani a község területén levő összes adóktól.

4. §. A községekben így módon kivetett és beszedett pótdadóról az illető számadásra kötelezett tartozik rendszeres számadást készíteni, és azt a közs. pénztári számadásokra vonatkozó 1871. évi XVIII. t. cz. 128. és 129. §-ai értelmében a községi képviselő testületnek megvizsgáltatás és a törvényhatóság-hoz felülvizsgálat végett bemutatni.

5. §. A községek által a megyei pénztárba beszállítandó pótdadó összegek ha közigazgatási czélokra lettek kivelve a megyei házipénztárba utalványoztatnak ott bevetelendő és szabályszerűen elszámolandók; a törvényben felsorolt másféle czélok javára kivetett pótdadó elszámolásra külön napló nyitandó.

6. §. A kivetett pótdadó állásáról a megye pénztárnoka a számvevőség ellenjegyzése mellett február, május, augusztus és novemberhő utolsó napján a megye alispánjához jelentést tesz, kitüntetve a hátralékos községeket és a megye alispánja a mulasztó községek előjárói ellen a törvény szigorát alkalmazza. A hátralékok a községi előjárók által a közdadók behajtására fennálló szabályok szerint, esetleg kényszer útján is behajthatók.

7. §. Az 5. §-ban említett másféle czélok javára kivetett és befolyt pótdadóról a megye pénztárnoka év végével rendszeres számadást készít, és az a számvevőség és állandó választmányi előkészítése után a tavaszi rendes bizottsági közgyűlés elé terjesztetik.

A megye közönségének 1823-1883. kgy. sz. a. kelt határozata, mely az állandó választmányának véleményével együtt előterjesztve és egyhangulag elfogadtatván ahhoz képest.

A megyei tisztviselők segéd és kezelő személyzeti tagok, azok özvegyei és árvaainak ellátásáról gondoskodó nyugdíjintézeti alap javára mint Torontálmege adománya 60.000 frt szóval Halványezert frt szavazatik meg olyként, hogy emez adomány fedezésére 1885. és 1886. évben egy egy % törvényhatósági pótdadó vetették ki és ez az 1885. és 1886. évi megyei költségvetésbe felvették. — Az ekként részletekben lefizetendő adomány időközi kamat jövedelme a nyugdíjintézeti alapot illetendő ugyan meg, de 1889. január 1-ig nem csatolható a nyugdíj intézet alap tőkéjéhez, hanem mint felhasználható összeg a megye közönségének rendelkezésére állandó hogy abból, arra érdemes közegeit a nyugdíjintézet fenntartásának első 5 évében is jutalmazhassa, segélyezhesse és nyugdíjazhassa.

Jelen határozat kormány jóváhagyása alá terjesztetik de egyben megkérdeztetvén a f. é. május 5-ig kitűzött felebbezési határidő lejártával az alispán által a beérkezett felebbezésekről jelentést teendő, mi czélből jelen határozat jóváhagyása után leendő további eljárás végett a megye alispánjának is kiadatik.

Torontálmege törvényhatósági bizottságának

1884. évi márczius 10-én megkezdett rendkívüli közgyűlésében folytatott következő határozatok hoztak:

Belügyministeri rendelet 1883. augusztus 14-ről 1612. sz. a. a mezőgazdasági leendőkre vonatkozó szabályrendelet megalkotása tárgyában. — A tervezet elkészítésével egy küldöttség bizatik meg.

Belügyministeri rendelet 1883. évi december 16-ról 72833. sz. a. a poczegődrök tisztán tartásáról szóló szabályrendeletre nézve. — A ministeri rendelet értelmében módosított.

Belügyministeri rendelet 1883. december 18-ról 72838. sz. a. a szabad közlekedés biztosításáról szóló szabályrendeletre. — A ministeri rendelet értelmében módosított.

Belügyministeri rendelet 1883. évi december 16-ról 72804. sz. a. a kivilágítások és faklyamenetek rendezéséről szóló szabályrendeletre nézve. — A ministeri rendelet értelmében módosított.

Belügyministeri rendelet 1883. évi december 19-ről 72836. sz. a. a községeknek elharapódzott lövöldözések korlátozása tárgyában készült szabályrendeletre. — A ministeri rendelet értelmében módosított.

Belügyministeri rendelet 1883. évi december 22-ről 72835. sz. a. az építkezések-nél megtartandó szabályok iránt alkotott szabályrendeletre. — A ministeri rendelet értelmében módosított.

Belügyministeri rendelet 1884. január 7-ről 72837. sz. a. a tűzvézek kiütésének és terjedésének megállításáról szóló szabályrendeletre. — A ministeri rendelet értelmében módosított.

Belügyministeri rendelet 1883. évi december 2-ről 72036. sz. a. a megye szervezési szabályrendeletét illetőleg. — A ministeri rendelet értelmében módosított és rendeztetett a fizetési előlegek utalványozása körüli eljárás.

Közmunka és közlekedésügyi ministeri rendelet 1883. december 3-ról 35650. sz. a. a kényszer közmunka megváltására vonatkozólag. — A ministeri rendelet ellen felirat intéztetik és előbbeni határozat fenntartatik.

Nehai Tabakovits Gusztáv-fele sikkasztások rendezésére vonatkozó jelentések. — A felderített tételek rendezésére vonatkozó intézkedés jóváhagyás alá terjesztetik.

Dr. Brájjer Kornel, Tuszegi Aladár, Dr. Frankl Mór és Flóth Ferencz kérik rendszeresített fizetésekre kiutalványozását. — Belügyministeriumhoz felirat intéztetik.

Küldöttségi jelentés, melyel a törvényhatósági pótdadó kivetés, beszedése és kezelését korvonalozó szabályrendeletit tervezet terjesztetik elő. — (L. a hirdetést.)

Belügyministeri rendelet 1884. január hó 19-ről 3997. sz. a., melyel az új alakult törvényhatóságot üdvözlö. — Tudomásul vétetett.

Belügyministeri rendelet 1884. január hó 20-ról 299. sz. a. a fizetési előlegek tárgyában. — (L. a szervezési szabályrendelettel.)

A török-becsei szolgabíró jelentő, hogy Tarnóczy Imre vagyon hatrahagyása nélkül halt el. — 145 frt 62 kr. hátralékos bérkövetelés töröltetett.

A helybeli kir. adófelügyelőnek átírata az 1872. évi gőmői költsön tárgyában. — Felirati előterjesztés tétetik.

Belügyministeri rendelet 1884. é. február 12-ről 9581. sz. a. a kerületi ingatlanok eladása tárgyában. — A megköltött 3 szerződés jóváhagyó tudomásul vetetik és előíratik, egyben az állami pausalis kövételére nézve intézkedések tétetnek.

Pénzügyministeri rendelet 1884. január 23-ről 76968. ex 1883. szám alatt a pausalis tartozás rendezése tárgyában. — A megköltött 3 szerződés jóváhagyó tudomásul vetetik és előíratik, egyben az állami pausalis kövételére nézve intézkedések tétetnek.

A kerületi korcsma, mészárszék és egyéb épületekre vonatkozó szerződések. — A megköltött 10 szerződés jóváhagyatik és jóváhagyás végett felterjesztetik, egyszerűsmdn a pausalis tartozás törlesztése fejében a nm. pénzügyministeriumnak átadatik.

A zágrabi káptalannak fellebbezése Stefanföld községnek 15-1884. sz. határozata ellen Lefrang György bírónak elengedett 114 frt kártérítés tárgyában. — A község képviselőinek határozata helyben hagyatik.

Küldöttségi jelentés, melyel nehaj Raczkovits Kozma-fele alapítvány tárgyában kötött pótegyezség bemutatatik. — A kötött pótegyezség elfogadatik és jóváhagyás alá terjesztetik.

A megyei árvaszék nyilatkozata az árvatartalékok tárgyában. — A nyilatkozat nem fogadatik el, és újabb kimerítő igazoló jelentésre hivatik föl.

Alispáni jelentés, hogy a csángó kórház felügyelővé kinevezett egy tiszt legény szállítására 8 közmunkafogat átengedtetett. — Tudomásul szolgál.

Belügyministeri rendelet 1884. január hó 8-ról 908. sz. a. nehaj Damaszkín István alapítványa tárgyában. — A ministeri rendelet ellen felirati előterjesztés tétetik.

Stoicsev Jován és társainak felebbezése Kis-Margitta község képviselőinek 36-1883. sz. határozata ellen. — A szolgabíró vizsgálat tétellel megbizatik.

A megyei számvevőségnek javaslata a községi költségvetések és számadások újabb rendszerű berendezése és felülvizsgálata tárgyában. — Egy küldöttség az előmunkálatokkal megbizatik.

Belügyministeri rendelet 1883. szeptember 18-ról 51066. sz. a. a villos gyufáknak a közforgalomból való kizárása tárgyában. — Tudomásul szolgál.

A megyei község- és körjegyzői egyelet valamint több községek előterjesztése a körjegyzői kényszerre vonatkozó törvényjavaslat ellen. — Egyszerűn felterjesztetnek.

A nm. m. kir. belügyministeriumnak 1884. évi január 1-én 72839-1883. sz. a. kelt rendelete a kéjnkökre vonatkozó szabályrendelet tárgyában. — A ministeri rendelet értelmében módosított.

Bocsár községnek az 1876., 1877., 1878. és 1879. évekre újonnan szerkesztett költség-előirányzatai számvevőileg felülvizsgálva be-terjesztetnek. — Az újabb készített költségvetések jóváhagyatnak.

Alispáni jelentés, hogy a nagy-kikindai curiai épület kulcsait a kir. törvényszék elnökének átadassa. — Tudomásul vétetik.

Főispáni átirat özv. Lakovits Katalin nagy-kikindai kertjének, faiskolai czélokra leendő megvétele tárgyában. — Egy faiskola vétele elvileg kimondatik, alispán további eljárással megbizatik.

Szerb-Módos község képviselő testületének határozata, hogy az ottani vendéglő alsó helyiségeire nézve a záróra kötelezettség megszüntetessék. — A határozattól a jóváhagyás megtagadatik.

Főispáni átirat, melyben pénzügyminister úr ő nagyméltóságának a 629. kgy. felíratra adott válasza közöltetik; a ministeri válasz az adóhivatali pénz elhelyezésekre és állami utalványokra vonatkozik. — Tudomásul vétetik.

Számvevőségi jelentés a megyei közleltében lévő kiutalványozatlan pénzek és értékek tárgyában. — A számfejtéssel egy küldöttség megbizatik.

Nagy-Kikinda község belkezelesének megvizsgálásával megbízott küldöttség végjelentése. — A vizsgálati iratok a községnek kiadnak.

Belügyministeri rendelet 12862. sz. a. a megyei pénztárnak 32 drb szelvény be nem váltása által okozott kár megtérítése iránt. — Felderítő jelentés tétetik.

Nagy-Kikinda község képviselőinek határozata Gyogyevits Milan korcsmai zárórájának meghoszabbítása tárgyában. — A határozat helyben hagyatik.

Nagy-Kikinda község szervezési szabályrendelete. — Módosítás végett kiadatik.

A megyei közig. bizottság a hollók és varjúk pusztítására szabályrendeletit intézkedést javasol. — A gazdasági egyletnek vélemény adás végett kiadatik.

A megyei alispán előterjesztése a bizományban való házlas megállítására vonatkozó szabályrendelet készítése iránt. — A tervezet elkészítésével egy küldöttség bizatik meg.

Kis-Zombor község képviselőinek határozata a hátralékos községi pótdadó tárgyában. — A község utasítással ellátatik.

Grabacz község képviselői a jelenlegi községi jegyző mellé egy irnok állomás rendszeresítend. — A határozat helyben hagyatik.

Megeyi alispán bemutatja több községnek határozatát a jegyzői segédek és irnokok rendszeresítése tárgyában. — A rendszeresítések helyben hagyatnak, többire nézve szabályrendelet alkottatik.

Torontálmege 1884. évi közmunka előirányzata.

Perjamosi járás.

Tartozás: 1958 két, 440 egyfogatú és 11803 kézi napszám.

Leszolgálat: Rostált kavicszállítás perjamosi Marosból nákfalvi rakhelyre.

Napszám: egy-két-kézi fogatú	
Perjamos	99 12
Szerb-Szent-Péter, Német	9 2
Szerb-Szent-Péter, Szerb	337 78
Szaravolla	387 42
Lovrin	57 22

Nagy-becserek — nagy-kikinda-perjamosi útra.

Perjamos	300
Pészak	468
Lovrin	1311
Bogáros	1395
Gottlob	1458

Ó-bessenyő-perjamosi útra.

Egres	423 186 597
Szaravolla	387 42 400

Bíllé-gyertyamosi útra.

Sándorház	127 18 1125
Ujhely	132 38 276

Kavicstermelésre perjamosi marosból.

Perjamos	1483
Egres	600
Szerb-Szent-Péter, Német	282
Szerb-Szent-Péter, Szerb	1164

Szaravollai homokbánya kialakítására.

Szaravolla 944

Nagy-szent-miklósi járás.

Tartozás: 1582 757 17012

Leszolgálat: Rostált kavics szállítás perjamosi Marosból nákfalvi rakhelyre.

Máriaföld	11 2
Német-Nagy-Szent-Miklós	90 16
Szerb-Nagy-Szent-Miklós	136 18
Trübswetter	27 68

Ó-bessenyő-perjamosi útra.

Nagy-Szent-Miklós	708
Ó-bessenyő	755 132 3375
Szerb-Csanád	272 253 1469
Német-Csanád	178 12 549
Porgány	27 6 147

Török-kanizsa-oroszlámos-kis-zombori útra.

Kis-Zombor	85 250 1722
Keglevichháza	1 375
Bolgártelep	177
Puzsta-Keresztur	246
Vörös-Csárda	75

Nagy-kikinda-máriaföldi útra.

Albrechtstör	546
Dugoszele	819
Marienföld	618

Nagy-szent-miklós-bánát-komlói útra (halasztó éri utöltés szélesbítés).

Nagy-Szent-Miklós	4278
Trübswetter	1908

Napszám: egy-két-kézi fogatú

Török-kanizsai járás.

Tartozás: 7321 686 16155

Leszolgálat: Tör-kanizsa-oroszlámos-kis-zombori útra homoklás szaravollai homokaknából és utöltés építés.

Jozefova	439 6 990
Török-Kanizsa	576 42 1194
Szanád	387 849
Csoka	530 26 1089
Verbicza	184 24 114
Czernabara	135 20 369
Monosztor	124 2 117
Válkány	571 44 1977
Oroszlámos	257 888
Májdán	224 4 177
Ráb	78 2 228
Kis-Sziget	31
Ó-Béba	490 1066
Kis-Béba	19 6
Bátyanház	50 60
Kübekháza	431 2 486
Gyála	752 14 849
Térvár	9 84
Ó-Szent-Iván	242 12 408
Uj-Szent-Iván	213 18 417
Deszk	95 108 942

Széregi államutól a Széreg vasúti indóházi útra homok szállítás kis-zombori holt marosból.

Széreg 302 220 1329

Nagy-kikinda-pádé-adaí útra.

Tisza Szent-Miklós	605 4 1227
Jazova-Hódies	99 138 180

Török-kanizsa-szegedi útra, szolgabírói rendelkezésre.

Szerb-Keresztur 478 1092

Nagy-kikindai járás.

Tartozás: 5319 460 17655

Leszolgálat: Nagy-becserek — nagy-kikinda-perjamosi útra (kavicszállítás nákfalvi rakhelyről és homoklás).

Bassahid	1335 10 1452
Topolya	171 36 393
Novoszele	19 22 12
Bikács (Nagy-)	105 18 369
Bocsár	382 150 795
Nagy-Kikinda	2122 7401
Mokrin	347 132 3702
Nákófalva	1185

Nagy-kikinda-pádé-adaí útra.

Magyar-Pádé	186
Szerb-Pádé	204 12 531
Szaján	317 70 471
Tiszahegyes	282 1080
Vilmater	35 10 78

Török-becsei járás.

Tartozás: 8201 60 15267

Leszolgálat: Nagy-becserek — nagy-kikinda-perjamosi útra (homoklás Peszko-eita homokaknából).

Mellenze	2192 2184
Tarras	324 672
Kuman	1441 1866
Kis-Bikács	40 27
Torda	168 669

Nagy-kikinda-török-becsei útra.

Akács	46 51
Frányova	2167 30 3468
Karloya	628 1842

Beodráról vasúti indóházhoz vezetó útra.

Beodra 416 1566

Török-Becséről vasúti indóházhoz vezetó útra.

Török-Becse 779 30 2922

Zsombolyai járás.

Tartozás: 2860 1290 16470

Leszolgálat: Nagy-becserek — zsombolyai útra.

Német-Czernya	256 116 98
Szerb-Czernya	278 262 129
Magyar-Czernya	428 114 170
Zsombolya	488 1970
Grabacz	72 22 27
Moldorf	34 48 18
Tóba	328 74 363
Charleville	62 174
Szolturn	56 75
Szent-Hubert	100 44 163
Kis-Orosz	849 170 135
Heuföld	96 30
Csöztelek	170 42 720

Nagy-becserek — zsombolya-gottlöbi úton.

Masztort	252
Zsombolya	1136
Osztern	651
Grabacz	824

Rostált kavics szállítás (perjamosi marosból) nákfalvi rakhelyre.

Bánát-Komlós	59 184
Konstantia	38 118
Ozstern	6 14
Vizesda	40 82

Nagy-becserek — n.-kikinda-perjamosi útra.

Konstantia	801
Bánát-Komlós	1500

Bánát-komlós — n.-sz.-miklósi útra halasztó éri utöltés szélesbítés.

Bánát-Komlós	1257
Vizesda	375

Cseneji járás.

Tartozás: 1734 740 10218

Leszolgálat: Nagy-becserek — zsombolyai úton.

Bobda	167 74 68
Németh	31 4 12
Rómán-Kécsa	214 280 118
Szerb-Csenej	115 92 54
Horv	

Jegyzőkönyv.

Felvetett Nagy-Kikindán a Torontalmegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmányának által kiállítás rendezésére kiküldött bizottságnak 1884. évi márczius hó 9-én tartott ülésén.

Jelen levők: Hertelendy Gyula igazgató alelnök, herceg Thurn-Taxis Egon, Daniel Ernő, gróf Karácsonyi Aladar, Gyertyánffy Ferencz, Babics József, Bakalovich József, Reviczky Tamás, Vinczevidi Izidor, Bartók Béla, Sztadek Janos, Vuchetich József Kikindai Ferencz, Zimmerer Hugó, Horváth Karoly, Gerhard Mihály, Krüner Ferencz, Dr. Bogdán Zsvivko, Frankl Karoly, Mattiassich Ferencz, Erődi Daniel bizottsági tagok és Bartók Géza titkár.

Elnök ő méltósága távollétében az alelnök az egybegyűlték udözölésével az ülést megnyitja s a kiállításra vonatkozó sokoldalú intézkedések és teendők tárgyalásánál következő rendszeresség érdekében ajájl egy pontokba foglaljt sorrend szerint eljárni, mely olvastatván.

A tárgyalás menetét elfogadtatták.

1. A kiállítás céljául előterjesztésre elfogadtatták:

a) Torontalmegye gazdasági termelése és a gazdaság keretébe vágó, vagy rokon ipari termelvényeknek oly csoportosított bemutatása, hogy az egyrésztől vidékünkön a gazdaság és ipar állapotának felismerése, illetve tanulmányozás útján megítélésére és a jelesebbek jutalmazására vagy kitüntetésével vidékünkön a gazdaságban haladásra serkentessen; — másrésztől az ezen alkalomra részvetéltre felszólítandó gyárosok és iparosok készítményeivel az újabbkori vívmányok és czélszerű javítások megismerésére a gazdaközönségnek alkalmat adjon;

b) hogy a gazdasági egyesület a legjobb terményekből egy gyűjteményt kiválasszon, melylyel az 1885. évi orsz. kiállításon részt veend;

c) végül a megye gazdaközönségének figyelmét egyesületünk irányában felkeltetni és bennünk a társulás eszméjéhez hajlandóságot ebreszteni.

2. A kiállítás terjedelme, illetőleg programja tárgyában előterjesztésre:

Elfogadtatták a következő tovább kifejlesztendő vázlatos összeállítás. A kiállítás tárgyait képezik A) Torontalmegye gazdaságának B.) a vele kapcsolatos vagy rokon iparágak termelvényei, illetőleg készítményei.

A) Tárgyak és gazdaság köréből (növénytermelés és állattenyésztési osztályal.)

a) oszt. Növénytermelés.

I. csoport. Mezei termények:

- 1. Lisztes magvak.
2. Iparnövények.
3. Takarmány növények.
4. Rostafonál, festő, gyógy, fűszer stb növények.

II. csoport. Kertészet, szőlészet:

- 1. Konyha kertészet.
2. Szőlőművelés és gyümölcsnyesztés:
3. Disz kertészet.

b) oszt. Állattenyésztés.

III. csoport. Főbb házi állatok:

- 1. Lovak.
2. Szarvasmarhák,
3. Sertések.
4. Juhok.

IV. csoport. Apróbb házi állatok:

Baromfi, galamb, házi nyul, hal, méh és selymér tenyésztésből.

B) Tárgyak a gazdasággal kapcsolatos v. vele viszonyban lévő iparágak köréből (gazdasági és gyár-kézmű s házi ipari osztályal.)

a) oszt. Gazdasági iparosok.

V. csoport. Mezei nyestertermények feldolgozására: Malmok, sör és szeszfőzdek, malata készítő, olajütök, keményítő és szarított teszta gyarak, kender és lenkikészítők termékei és készülékei.

VI. csoport. Kertészeti és szőlészeti termékek feldolgozására: Borászat, pinczekezelés, eczet- és cognackészítés, a gyümölcs aszalása és másnemű conserválása.

VII. csoport. Állati termékek feldolgozására: Sajt, túró- és vajkészítés, husconserválás, gypjumosás, selyemfonás, szappanfőzés, méz- és viasz készítés termékei és készülékei.

b) oszt. Gyár-, kézmű- és házi-ipar.

VIII. csoport. Gyáriparilag készült gazdasági eszközök, szerszámok és gépek.

IX. csoport. Gazdaságban alkalmazott tárgyai a kézmű és kis iparnak.

X. csoport. Házi ipari készítmények:

1. Gazdasági anyagok feldolgozására vonatkozólag s mindazon tárgyakra, melyek előállítása a kis gazdának mellékes jövedelmi forrást, vagy teli időben hasznos foglalatosságot és keresetet ad.

2. Egyéb háztartási és szövészeti készítmények, kézi munkák s ide tartozó készülékek. A további kidolgozást egy majd későbbben választandó végrehajtó bizottság eszközöndi.

3. A kiállítási csoportoknak a helyi viszonyok tekintetbe vételével leendő felosztása tárgyában Dr. Bogdán Zsvivko, Daniel Ernő,

Reviczky Tamás, Bartók Béla stb. felszólalásaiakra:

Határozották, hogy a kiállításnak öszkor a nagyvásár idején leendő tartása iránti javaslata a választmánynak — tekintettel arra, hogy az összes tárgyaknak akkor egy megfelelő helyen való összpontosítása lényeges nehezsegekbe utkózik és tekintettel, hogy a kiállítás szétforgácsolása által a siker már kevésbé éretnek el — oly formán módosították, hogy a kiállítás, ha nem is a nagy vásár idejében, de egy helyen és pedig mint legalkalmasabb helyen a vásártéren tartassék.

4. A kiállítási tárgyak elhelyezésére a helyiségek, a netáni versenyek terének megszerzésére s a kiállítást illető teendők teljesítésére:

Megválasztott Hertelendy Gyula elnökül, Bakalovich József helyi elnökül és herceg Thurn-Taxis Egon, gróf Karácsonyi Aladar, Vinczevidi Izidor, Fany Miklós, Dr. Bogdán Zsvivko, Zimmerer Hugo, Reviczky Tamás, Krüner Ferencz, Vuchetich József, Kada István, Babics József, Horváth Karoly, Bezuks Lajos, Kikindai Ferencz, Erődi Daniel, Deschán Arthur, Ruzs Béla, Nikolics Nika, Pavlicsek József, Bartók Béla, Gartlgruber Ferencz, Indrikovics A. és Krausz Miksa urakból álló végrehajtó bizottság, mely a szükséghez képest magát kiegészíti s a későbbi teendőket szűkebb bizottságok közt osztja föl.

E tárgyban Babics József bizottsági tag ur ajánlatára

elfogadtatták, hogy a végrehajtó bizottság a kiállításra vonatkozó dolgozatait, tervezeit a mostani megállapodások alapján végleges határozat hozatalra az igazgató választmány illetőleg annak útján e közgyűlés elé terjeszse.

5. Az kiállítás idején elnök előterjesztésére kitűzetett a kikindai ösi vásár utáni vasárnap, a mely szeptember 20-ára esik és az azután három nap, tehát legalább is négy nap.

Ugyanez idő alatt igéri főméltóságu herceg Thurn-Taxis biz. tag ur, mint a megyei lötenyészbizottság elnöke, az ez idei lodijazást itt Nagy-Kikindán a kiállítás alkalmával megtartatni.

Örömteljes tudomásul vétetik s főméltóságu herceg Thurn-Taxis Egon urnak a kiállítás sikerét előmozdító ezen intézkedéseért köszönet szavaztatik.

6. A kiállítással kapcsolatos versenyek s azokra és a kiállításra vonatkozó szabályzatok tárgyában elnöki előterjesztés és többek felszólalására:

Határozották, hogy ekék, vető-gépek, cseplő-gépek, rosták és trieurökkel tartatik verseny. Az általános szabályzatok elkészítése a végrehajtó bizottságra bízatik, melyekhez irányadóul más kiállítások szabályzatainak beszerzésére felszólítatik a titkár.

7. Elnöki előterjesztésére, Reviczky Tamás, Dr. Bogdán Zsvivko, Babics József és többek felszólalására

határozották, hogy a) hogy a kitűntetésekre arany és ezüst oklevelek — arany, ezüst és bronz érmek adatkak ki, ezek menyenyisége, felosztása s a régi egyesülettől átszarmazott oklevelek s érmek felhasználhatóságára intézkedni a végrehajtó bizottság megkéretik.

b) a kiállítás részletes költségvetésének elkészítésére s a közgyűlés terjesztésére a végrehajtó bizottság kerestetik meg, irányadóul vétetvén jelen előzetesen megállapított elvek és intézkedések u. m. a nagyméltóságu földmívelés ipars kereskedelmi minsterium 1000 frt segélyösszeggel keretik föl a kiállítás költségei dijjához járulni; a belepti díj személyenkent 20 kr. állandó-jegy 1 frt-ban állapították meg — kivételnek ez alól a kiállítások s azoknak szolgálai, kik a kiállítás körül szűkeszes teendőket teljesítik; a kiállított tárgyak után helypénc nem szedetik;

c) a kiállításra szánt vasuti szállítványok részére mérsékelt fuvardíjak eszközöltessenek ki, erre nézve, továbbá a kiállítás megtarthatóságához szükséges engedély, valamint az 1000 frt kormánysegély elnyeréséért kérelem intézésére megkerestetik az elnökség.

E tárgyban elnök mint megyei közigazdasági előadó hason értelmében a kormányhoz felírni igéri.

Köszönettel vétetik és örömteljes tudomásul szöglál.

Több tárgy nem lévén elnök a részvevők ügybuzgó közreműködését megköszönve az ülést berekeszti s a jegyzőkönyv hitelesítésére Kikindai Ferencz és Dr. Bogdán Zsvivko urakat kéri meg.

Kelt mint fent.

Bartók Géza, Hertelendy Gyula, titkár, igazgató alelnök.

Hitelesítik: Kikindai Fer. Bogdán Zsvivko.

Beszámoló jelentése Kulifay Lajos, Nagy-Becskek város polgármesterének, 1882. és 1883. évekről,

felolvasották az 1884. évi február hó 25-én tartott városi képviselő testületi ülésben.

(Folytatás.)

B) Az 1883. évben:

1. A városi közzjöveldmi pénztár: pénztármaradvány az 1882. év végével 13604 frt 47 1/3 kr. az 1883. évi bevételek 145868 " 81 " összesen 159473 frt 28 1/3 kr. az 1883. évi kiadások 158732 " 51 1/3 "

pénztári maradvány 1883. év végével 740 frt 77 kr. Az 1883. évi bevételek a következő czimken vetelezettek be:

- a) közzségi pótdadó 73281 frt 36 kr.
b) a n.-kikinda-n.-becskerekki vasutra megszavazott kölcsön 30000 " "
c) adóbehajtási illeték 1726 " 97 "
d) előfogati váltásdíjak 3365 " 91 "
e) vágóhídi bevételek 1720 " 30 "
f) homokának jövedelme 170 " 90 "
g) cselédudakozói díjak 443 " 40 "
h) kataszteri bevételek 223 " 85 "
i) épületek utáni haszonbér 8587 " 71 "
k) urbéri bormérés-i haszonbér 450 " "
l) falerakó helyek utáni haszonbér 301 " 30 "
m) Nagy Antal-fele ház vételára 5000 " "
n) állami ménék utáni bevételek 439 " 19 "
o) mérleg hozatalra 100 " "
p) csomagviteli jog haszonbér 145 " "
q) különféle bevételek 19909 " 12 "

2. A városi kórházi pénztár: a kórházi alapvagyon: a) kötvényekben 45291 frt 13 kr. b) betéti könyvecskeben 659 " 19 " összesen 45950 frt 32 kr. az 1883. évi forgalom: 1882. év végével pénzkészlet — " " az 1883. évi bevételek 14393 " 80 " az 1883. évi kiadások 12387 " 78 " pénztári maradvány 1883. év végével 2006 frt 02 kr.

3. A városi szegényalap pénztára: pénzkészlet 1882. év végével — frt — kr. az 1883. évi bevételek 4422 " 56 " az 1883. évi kiadások 4396 " 28 " pénztári maradvány 1883. év végével 26 frt 28 kr.

4. Az al- és föggymnasiumi pénztár: pénztári maradvány 1882. év végével — frt — kr. az 1883. évi bevételek 2254 " 30 " az 1883. évi kiadások 19349 " 63 " pénztári maradvány 1883. év végével 3191 frt 67 kr.

Az algymnasiumi alapvagyon tesz: a) kötvényekben 50278 frt 94 kr. b) betéti könyvecskeben 5222 " 04 " összesen 55500 frt 98 kr.

A föggymnasiumi alapvagyon tesz az 1883. év végével a tökesített kamatokkal együtt:

- a) takarékpénztári könyvecskekben: a) a torontáli takaré- és hitelbanknál 8103 frt 33 kr. b) a nagy-becskerekitakaré- és előlegegy-lul mint részvénytársulatnál 508 " 83 " c) a n.-becskerekki takarékpénztárnál 296 " 80 " b) kötvényekben, és pedig tökében 4151 " 11 " kamatokban 80 " " c) alapítványi oklevelekben, tökében 4762 " 37 " kamatokban 312 " 25 " összesen 18214 frt 19 kr.

a föggymnasiumi alapvagyon tett 1882. év végével 18529 " 36 " tehát 1883. évben apadás 315 frt 17 kr.

Ezen apadás onnan ered, hogy a Szabó Mária, illetve Fischer és Löwy adós által ez évben visszafizetett 2000 forint föggymnasiumi tőke a volt városi föpénztárnok által — daczára a nyert meghagyásnak — nem tökesített s helyezettelt el a takarékpénztárba, hanem az algymnasiumi kiadások fedezésére fordították, és e szerint a fent kimutatott 3191 frt 67 krnyi pénzmaradványból ezen 2000 frt a folyó évben lesz a föggymnasiumi alap javára gyümölcsözölég elhelyezendő, illetve miután ezen mulasztás felderítve lett, s már helyre is pótolatták, a föggymnasiumi alapvagyon az 1882. évihez képest 1684 frt 83 kr szaporodást ért el.

5. A katona beszállásolási pénztár: alapvagyon nincs. 1882. év végén pénzkészlet 676 frt 28 kr. az 1883. évi bevételek 5205 " 33 " összesen 5881 frt 61 kr. az 1883. évi kiadások 6671 " 31 " az 1883. év végével több kiadás, illetve hiány 789 frt 70 kr.

Ami onnan ered, hogy a Rudolf lakatnyárát járó lakbérilletmény 1882. évi október óta nem szállítottat be a városi pénztárba,

daczára hogy ez iránt egy helybeli, mint a temesvári ezredparancsnokság is több ízben megkerestetett és megürgettetett, s jelenleg az úgy azon stadiumban van, hogy a nm. m. kir. honvédelmi minsterium újjan, a nm. m. cs. kir. közös hadügyminsteriumhoz intéztetett egy panaszos felterjesztés, a fenforgó baj elhárítása tárgyában.

6. A vásári és kövezetvám pénztár: Alapvagyon nincs. 1882. év végén pénzkészlet — frt — kr. az 1883. évi bevételek 30661 " 90 " az 1883. évi kiadások 30822 " 55 " az 1883. év végével több kiadás, illetve hiány 160 frt 65 kr.

7. A közzségi iskolai pénztár: 1882. év végén pénzkészlet — frt — kr. az 1883. évi bevételek 9913 frt 94 2/3 " az 1883. évi kiadások 9913 " 94 2/3 " pénzkészlet 1883. év végével — frt — kr. ez évben állami segélyképen kapott a város 1800 " "

8. Az ipariskolai pénztár: Alapvagyon nincs. 1882. év végével pénzkészlet 114 frt 10 2/3 kr. az 1883. évi bevételek 862 " 42 1/3 " összesen 976 " 53 kr. az 1883. évi kiadások 976 " 53 " pénzkészlet 1883. év végével — frt — kr.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara ez évben is 400 frittal járult az ipariskola fenntartásához.

9. A városi színházépítési alap: alapvagyon az 1882. év végével 412 frt 62 kr. az 1883. évi szaporodás 51 " 67 " alapvagyon 1883. év végével 464 frt 29 kr. mely összeg takarékpénztári betéti könyvecske mellett a torontáli takaré- és hitelbanknál van gyümölcsözölég elhelyezve.

It van helyen a kincstári uradalommal leszámolás végeredményét is fölmutatni, miután az e tárgyban megéjelt leszámolás és 9 evnel tovább tartott tárgyalások a nagym. m. kir. belügy- és pénzügyminsteriumok részéről az 1883. év folyamán végleg jóváhagyatvan, egyidejuleg a városnak több követelése is folyová tetetett.

Az 1864. évtől az 1875. évig terjedő időre érvényesítettelt a kincsári uradalom ellen a városnak o. é. 49291 frt 35 1/10 krnyi követelése, mely összegből leszámtatván a kincstári uradalomnak az 1866. év végével tökében fennállott követelése o. é. 23213 frt 78 krral valamint ezen összegnek évenkénti 5% késedelmi kamatai, a város részére csakis a kijáró többlet o. é. 20542 frt 4 1/2 krral utalványoztatott ki.

Ugyancsak ezen liquidationalis munkálat által derítettelt ki, hogy a város házi bolli helyiségek bérlői az 1867-1875. évig terjedő időre, egy o. é. 13357 frt 55 krral maradtak bérhátralékban; amely összeg behajtása iránt a szükséges lépések még az 1873-ik évben megtétetvén, általuk az egész összeg a városi közzjöveldmi pénztárba még az előbbi években be is fiztetetett.

Egyéb teljesítetteken kívül, ezen munkálat elvégzéseért, s az elért jelentékeny pénzügyi eredményért, szavazattal meg a polgármesternek, az 1883. évi június hóban, a városi képviselő testület által, egy o. é. 2000 frtnyi munka és jutalomdíj, a mely úgy, felfolyamodás útján, eldöntés végett jelenleg a nagym. m. kir. belügyminsteriumhoz van felterjesztve.

A fentebb kitüntetett s a város részére folyová tett 20542 frt 4 1/2 krnyi összegből azonban csak 7620 frt 20 1/2 krnyi összegnek kifizetése rendeltetett el, 12921 frt 84 krnyi összeg pedig a helybeli m. kir. adóhivatalnál letétbe tartatni határozottat mindaddig, míg a kincstári uradalomnak az 1876. évtől az 1881. év végeig visszajáró s utólag megállapítandó közzségi adóbeli követelése is liquidáltatik.

(Folytatása következik.)

Vasuti ügyek.

Szab. osztrák-magyar államvasutársaság. — A magyar vasuti kötelekdijszabás teljesen átdolgozott XII. füzeté, mely közvetlen díjtételeket tartalmaz egyrészt a cs. k. szab. kassa-oderbergi vasút és más részt a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság és a N.-Kikindai-Nagy-Becskekereki vasut állomásai közötti forgalomra 1884. évi ápril 15-én lép életbe. Az 1882. évi szeptember 1-től érvényes hasonnevű díjszabás ugyanezen napon hatályon kívül helyeztetik.

Az új díjszabás a részes vasutak igazgatóságainál 50 krajczáron megszerezhető.

Az adriai kikötőkkel való közvetlen forgalomra 1883. december 1-től érvényes díjszabásban foglalt azon sorozati külön és kivételes díjszabások, melyek egyrészt a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság és a N.-Kikinda-N.-Becskekereki vasut állomásai, és másrészt Triest és Cormons átmenet állomások közötti forgalomra vonatkoznak, nem e hó 15-én, hanem később fognak hatályon kívül helyezetni, illetőleg új tételekkel pótoltatni.

HIRHARANG.

* **Személyi hírek.** Főispán úr ő méltóságának egészségi állapotában eddig csak kevés változás állott be, úgy hogy még folyton gyöngyölködve se hivatalos teendőit nem végze-
heti se pedig látogatásokat nem fogadhat. A névnapjára nagy serege is csak név-
jegyet adhatott, mert a személyes megjele-
nés ellen a kezelő orvos részéről, ki föltétlen és
háborítatlan nyugalmat kíván, kifogások tételtek.
Megyénk alispánja a zombolyai ujonczállítás-
tól, hol mint polgári elnök működött, ma tér
haza.

* **F. hó 21-én** az alispáni hivatalnál
községi jegyzői szigorlat fog tartatni, melyre
a meghívók már szétküldettek.

* **Eljegyzés.** Azon — hallomásból
merített — örvendetes hírrel lephetjük meg e
lap olvasóit, hogy Torontálmegye alispánja,
Tallian Béla, jegyet váltott Baics Mária kis-
asszonnyal.

* **Nyilvános köszönet.** A toron-
tálmegyei takarékos és hitelbank nagydíj-
igazgatósága a helybeli „Rongyos egyesület”
javára 10 frntnyi adományt volt szives fölaján-
lani. Fogadja ezen emberbarati áldozatát a
szenvedő emberiség nevében alólirt hálás
köszönet. Nagy-Becskek, 1884. márczius
15-én. Arányi Béla, elnök. A helybeli főgym-
nasiumi deák-szociális egyesület kedves kö-
telességet teljesít, midőn a „Torontáli takarékos
és hitelbank” igazgatóságának a már másodikban
adományozott 10 frntnyi összeget — szintúgy
a „N.-Becskei takarékos és előlegegyesület”
igazgatóságának az évben fölajánlott 20 frntnyi
kegyadományt nyilvánosan nyugtázza és az in-
séggel küzdő deákok nevében hálás köszönetet
nyilvánít. N.-Becskek, 1884. márczius 15-én.
Arányi Béla, egyetemi igazgató, Alföldi Ede,
egyleti elnök.

* **Torontál-megye területén**
az egyéves mentsikók vásárlása N.-Becs-
keken, 1884. évi április hó 26-án a dél-
előtti órákban fog megtartatni. — Figyelmeztet-
nek mind azon tenyésztők, kik jól kifejlett,
szabályos alakú és erős csontú egyéves men-
csikókat eladni kívánnak, hogy fent nevezett
napon itt helyben lévő bizottságnak bemutassák.

* **A megye székház udvarában**
álló árvaszéki épület emeletesre leendő építésé-
vel egybekötött munkálatokra a ma tartott
arbitrárisan 0-2% elengedéssel Napholz Ágoston
vállalkozott.

* **Díjazással egybekötött**
tenyész-juh-vásár fog 1884. évi április hó
19., 20. és 21. napján Budapesten a marha
vásártéren tartatni.

* **A községek és magánosok**
tulajdonában lévő ménlovak és bikák meg-
vizsgálását főmagasságu herceg Thurn Taxis
Egon mint a lötenyészési bizottság elnökének

vezetése alatt a megyei szabályrendeletszerű
küldöttség f. hó 18-án Ecskán kezdette meg.
* **Halálozás.** A barati szeretet leg-
igazabb érzésével osztozunk elleméri és itelbei
Kiss Ellemér ur és szerető nevének azon mély
fájdalmukban, hogy az ég kedves leánykáját
Ilonkát, rövid szenvedés után angyali közé
szólította.

* **Negyed évi kimutatás** a vár-
italmérsi jog pénztarának állásáról. Bevétel:
Pénzmaradvány a városi pénztárban 1883-ik
szeptember végével 559 frt 95 kr.; italmérsi
jogosítványok fejében 105 frt — kr.; italmérsi
állagok fejében 400 frt 01 kr.; italmérsi
szabályzati könyvecskéikért — frt 90 kr.;
italmérsi illeték bor után 6308 frt 93 kr.,
italmérsi ill. palinka után 4937 frt 78 kr., italmérsi
ill. sör után 1345 frt 40 kr.; házber a
korcsma épület után 225 frt — kr., Zsigmond
János berölköz biztosítéka 300 frt — kr.,
pénzbírság Gyurász Istvánról 15 frt — kr.,
az 1884. évi január hó 1-én esedékes 1/2 évi
annuitási részlet törlesztésére a n.-becskereki
takarékos és előleg-egyletnek gyümölcsözőleg
elhelyezett tőkéből felvett 16875 frt — kr.,
összesen 31072 frt 97 kr. Kiadás: Kézelt
személyzet fizetése 1369 frt 98 kr., házber
az iroda helyiségeket 125 frt — kr.; irodai
szükségletek és butorzat 163 frt 25 kr., az
italmérsi felügyelőnek pénzbírság fejében
7 frt 50 kr., gyümölcsözőleg elhelyezett tőkék
12060 frt — kr., Zsigmond János gyü-
mölcsözőleg elhelyezett biztosítéka 300 frt
— kr., az 1884. évi január 1-én esedékes
annuitási részlet 16875 frt — kr., pénzkészlet
a városi pénztárban 1883. évi december hó
végével 172 frt 24 kr., összesen 31072 frt
97 kr. An.-becskereki takarékos és előleg-egylet
mint részvény társulatnál 1883. évi december
hó végével gyümölcsözőleg elhelyezett pénz-
készlet tesz 14659 frt 79 kr.

* **Eladó vetőmagvak.** A földmí-
velés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir.
ministerium vezetése alatt levő gazdasági aka-
demia, gazdasági tanintézetek és telepeknél a
következő vetőmagkészletek az alább felsorolt
árakon a közönség rendelkezésére bocsátat-
nak: I. Magyar-óvri gazdasági akadémia. 1.
Svéd árpa 13 métermaza. Métermazsája 8 frt.
2. Chevalier-árpa 11 métermaza. Métermazsája
8 frt. II. Keszthelyi gazdasági tanintézet. Pigno-
letto-tengeri 10 métermaza. Métermazsája
6 frt. III. Kolozsmonostori gazdasági taninté-
zet. Milton-zab 10 métermaza. Métermazsája
7 forint. IV. Kassai gazdasági tanintézet.
Jurenak-féle tavaszbuza 8 métermaza. Méter-
mazsája 10 frt. V. Debreczeni gazdasági taninté-
zet. Champlaine tavaszbuza 8 métermaza.
Métermazsája 10 frt. VI. Kisbéri ménesbirtok
igazgatósága. 1. Vérfejtő csabair (Poterium
sanguis orba) 3 métermaza. 2. Zöld mezei
borsó 9 métermaza. Métermazsája 10 frt. VII.
Pusztapékai öntöző telep. Pignoletto-tengeri.

7 métermaza. Métermazsája 6 frt. 2. Cin-
quantinotengeri 12 métermaza. Métermazsája
6 frt. A kik ezen vetőmagvakat beszerezni
óhajtják, az illető helyeken közvetlenül tegyék
a megfelelő pénzüsszeg bekládése mellett meg-
rendeléseiket, melyek a jelenkezés sorrendje
szerint a készlet erejéig fognak teljesíteni.

* **A megyei kiadói hivatal sze-
mélyzete** a következő iratot intézte Szi-
gethy József, m. kiadó urhoz: Mélyen tisztel-
telt Szigethy József, megyei kiadó úrnak!
Szeretett főnökünk! Becses névnapja alkalmából
fogadja mély tisztelettel alólirtak legőszintebb
szerecsere kívánatát; kiknek nemcsak szeretett
főnökük volt mindenháza, de kiket minden egye-
sünk iránt tanúsított szives jó indulata által
is annyira lekötöztetett. Adja az ég, hogy a mai
örömmünnet boldogságban, megelégedésben
még sokszor megérje!

* **Vallás- és közoktatási magy.
kir. miniszter** úr ő nagyméltósága folyó évi
márczius hó 6-án 250-dik elnöki szám alatt
következő rendeletet intézett a kir. tanügyfel-
ügyelőkhöz: Dr. Sztankovanszky János Karlsbadi für-
dőorvos a m. kir. belügyminiszter urhoz intézett
beadványában azon ajánlatot tette, hogy Karls-
badban levő 795. szám alatti házának 1-ső
emeletén, két nagy egészséges és teljesen
berendezett szobát azon czélból bocsát a magyar
királyi kormány rendelkezése alá, hogy azok-
ban az 1884. évtől kezdve, egész az 1890.
évig bezarolag és pedig minden év április hó
1-jétől október hó 1-jéig számítva 2—2 magyar
államhivatalnok a 12-dik rangosztálytól kezdve,
egész a 8-dik rangosztályig bezarolag 4 héten
át szabadon s fizetéstelenül lakhasson, így
tehát a két szobában 6 havi furdőszak alatt,
mely szükség esetén 7 óra is terjeszthető,
12 államhivatalnok szabad lakást nyer. Az
orvosi kezelést, a betegek a fent nevezett
fürdőorvos által ingyen élvezik, minélfogva
megérkezésük után a szükséges utasítások
elnyerése végett nála azonnal jelentkezni tar-
toznak. Ezen helynek engedélyezése a belügy-
miniszter urra bízott azon kikötéssel, hogy a
folyamodók kötelesek legyenek minden év
márczius hó-jéig a gyógykezelés szükséges-
ségét orvosi bizonyítvánnyal igazolni, hogy
egy a sorrend megállapítható és ez a kérvénye-
zőkkel közölhető legyen. Miről a tanfelügyelő-
séget a belügyminiszter ur ez iránti átirata alapján
azzal értesitem, hogy a fentjelzett rangdíj osz-
tályba tartozó mindazon tisztviselők, a kik ezen
kedvezményt igénybe venni kényszerülnek, a
gyógykezelés szükségességét igazoló orvosi
bizonyítvány csatolása mellett, tekintettel külö-
nösen a kérvényezők anyagi viszonyaira, minden
év márczius 1-éig hozzájáruljanak kérvénye-
ikkel, a melyekben kiüntetőleg még az illetők
betegségi állapota valamint azon körülmény is,
hogy e kedvezményt mely időben óhajtanak
igénybe venni. Budapesten, 1884. évi már-
czius hó 6-án. Trefort s. k.

* **Választások előtt.** Ezen cím
alatt a hazai tisztviselőkar érdekeit kép-
viselő szaklapban, a „Magyar Tiszt-
viselő”-ben egy figyelemre méltó vezér-
cíkkel olvasunk, melyben az ismert nevű
szerkesztő felhívja lapja olvasóit: a tiszt-
viselőket, miként ezek a közelgő kép-
viselőválasztások alkalmával tömörüljenek
és csak oly képviselőjelöltek adják szá-
vazatukat, a kik annak idején a tiszt-
viselőkarért tenni is fog valamit.

Ajánlja továbbá, hogy tartsanak ülést
és küldjenek ki egy állandó végrehajtó
bizottságot, melynek feladata volna a
tisztviselők kívánságait a képviselőjelöltek
közölni. A mozgalmakat pedig tudassák
a lappal.

Ezen felhívás kiválóan a pénzügyi
és bírósági tisztviselőkhöz lett intézve
és miután mi magunk is szívünkkel
kivánjuk, hogy a hazai tisztviselőkar
jogos és méltányos igényei valahára ki-
elégíttessenek, csak örvendenénk azon, ha
a „Magyar Tisztviselő” felhívása nem
hangzanék el eredménytelenül. Nevezett
lap sokat fáradozik a tisztviselőkar ér-
dekeiben és megérdemli, hogy a pénzügyi
és bírósági tisztviselők támogassák. Ara
egy évnegyedre 1 frt 25 kr. Kiadóhivatala
van Budapesten VII. ker., Istvánút 7.
szám a.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

NYILTTÉR. *)

Édes anyám, ki már éltés asszony, huz-
mosabb időn keresztül csúszban szenvedett
a nélkül, hogy segélyre talált volna. Velel-
ségeiből azonban egy háziszert birtokába jutot-
tam, mely nemcsak nekem szerzett gyógyulást,
hanem jó anyámat is gyorsan megszabadította
a fájdalomtól. Hasonló bajban szenvedőknek
halából szívesen adok díjtalanul közlel-
tást.

Hilma M.

Bécs, I. Getreidemarkt 2

*) Az e rovat alatt közölt cikkekért nem vállal fe-
lelősséget a szerk.

H I R D E T É S E K.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására
hozni, hogy a megboldogult atyám után hátra maradt
puskanyűves üzletet
átvettem és tovább vezetendem.

Ugyanaz mindennemű fegyverekkel el van látva
s ennek folytán mindenféle megrendeléseknek után-
jöhettek.

Percusio fegyverek átváltoztatnak **Lancaster**,
Lefauchaux vagy **ezeltábla** fegyverekre;
nemkülönbön **revolverek**, **pisztolyok**, **varró-
gépek** és **technikai szerszámok** gyorsan és
olcsón kijavíttatnak.

Alázattal **Roll M.**

Ugyanott egy butorozott szoba, meg kívánatra
koszt is kapható.

Lakik Munkács háta mögött, Kellner-féle
házban. (116—3.1)

A MOHAI
AGNES FORRÁS
hazánk egyik legszénsavdusabb
SAVANYÚVIZE
kítőző szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál
s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló
bajaiban. Általában a víz mind azon köröknél kiváló
figyelmet érdemel, melyekben a szervei élet támogatása
és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.
1883. évben 1 millió palaczk szállított el.
Fris töltésben
mindenkor kapható
Édeskuty L.
m. kir. udv.
ásványvíz-szállítóház Budapesten.
Ugyszintén minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedés-
ben és vendéglőkben.

Orvosi bizonylatok

„Margit”

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikléges vizek között, — vegyi alkotásának szerencsés összetétele
kevés szabad szénsav, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légutak és gyomornyálk-
hártyáinak hurutos bántalmánál. A Seltersi, Radein-, Vichy- stb. vizektől
különbözőbb csekélyebb szabadshénsav tartalmánál fogva, s azért véresek letetésénél, vagy a hol a vérkeringési
szervek izgatásáról kell tartani, a szénsavanyú dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-,
emésztő- és vizelelőszervek hurutos bántalmánál oly annyira, hogy jelenleg rokon-
alkatu más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is
sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyet. tanár. Torok-, gége-, légcső- és bőrbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor
gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizelelőszervek hurutját szintegy osztatja, mint a
Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli-, Előnye, hogy a betegek elvezetett iszák, s hogy
sem bevéve, sem belélegezve, a fejben vagy tüdőben nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétly Károly egyet. tanár. Légző-, emésztőszervek hurutos bántalmánál jó eredménnyel alkalmaztam,
Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi főorvos. Légcső-, emésztő- és vizelelőszervek hurutos bántalmánál bátran
versenyez a külföldi szikléges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztőszervek idült hurutjainál
tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a
Seltersi-, Giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a
légző és emésztőszervek kórállapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső és leglátogatottabb **Görbersdorf** „Margit”-forrás gyógyhatásá-
gátottabb **tüdőbetegek klimatikus gyógyintézet** ról. — Sok oldala legkedvezőbb
eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Margit”-forrás gyógyvíz alkalmazása által a légutak idült
hurutos bántalmánál tapasztaltam, hivatva érzem magamat ezen betegek által kedvesen fogyasztott és jól tűrt
gyógyvizet a legsürgősebben ajánlani.
Görbersdorf, 1879. márczius 18-án.

Dr. Römpler Tódor.
Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos **ÉDESKUTY L.** magy. kir. udvari szállító-
főraktár nál Budapesten.
Kapható azonkívül minden gyógyszerertárban, fűszer-kereskedésben, szálló-
dában és vendéglőkben.

1884.

TORONTÁL.

13-ik szám.

Tizenharmadik évfolyam.

Csütörtök, márczius 27-én.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint egyszer, csütörtökön.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a

Hivatalos hirdetések:

Szerkesztői iroda:

Melléklet a „Torontál” 1884. évi 12-ik számához.

382. számhoz kig. 1884. **Árlejtési hirdetmény.** (113—2.1)

Torontál-Petrovosszellő község képviselő testület határozata alapján a g. k. román templom, a községnél elfekvő rajzterv szerint, vert vasból készült vassal leendő bekerítve, miért is az árlejtés folyó évi **márczius hó 31-én**, d. e. 10 órakor fog a község házában megtartani.

Az árverési feltételek naponként a hivatalos órákban a jegyzői irodában megtekinthetők.

Ezen árlejtéshez csak is oly egyének, kik okmányilag igazolják lakatos művészeti képességüket, fognak az árlejtéshez bocsátatni.

Petrovosszellőn, 1884. márczius hó 16-án.

A község képviselő testület nevében:

A jegyző. **A bíró.**

Pályázat. (104—3.2)

Lemondás következtében üresedésben jött Nagy-Jécsa községi orvosi állomás, mellyel 500 frt évi fizetés és a községi képviselők által megállapított díjak vannak egyben kötve, szabad választás utáni betöltése végett, a pályázat ezennel kiíratik, — felhívatnak mindazok, kik pályázni szándékoznak, miszerint az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-a értelmében felszerelt kérvényeit folyó év márczius hó végéig ezen szolgabíróhoz betérjesszék, — a választás a helyszínen Nagy-Jécsán ugyan ez évi **április hó 1-én**, d. e. 10 órakor fog az ottani község-házban eszközöltetni.

Csenejen, 1884. február hó 29-én.

Dellimanich Imre,
szolgabíró.

4154. sz. 1883. (101—3.3)

Pályázati hirdetmény.

A jánosföldi községi jegyzői állomás elhalálozás folytán megüresedvén, ezen állomásnak szabályszerű választás útján leendő betöltése céljából ezennel pályázat nyíltatik a választás határidejéül 1884. évi **márczius hó 26-ik** napjának, d. e. 9 órája, helyéül Jánosföld község-háza kitűzetik.

Ezen állomással 262 forint 50 kr. készpénz fizetés, 12 frt gyertya átalány, 40 frt uti átalány, 60 p. m. buza, 24 p. m. kukorica, 6 szekér széna, 10 öl tüzi szalma, 4 öl fa, szabad lakás és másfél hold szántóföld használatára van egybekötve. A szántóföld után kivett állami adó és egyéb közterhek a jegyző által viselendők. Magán munkalátokért a szabályrendeletileg megállapított díjak szedhetők.

Felhívatnak ennél fogva mindazok, a kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt és bélyegzett pályázati kérvényüket f. évi márczius hó 25-ig az alólírt szolgabírói hivatalnál nyújtsák be. Később benyújtandó kérvények figyelembe nem vetetnek.

Párdányban, 1884. évi márczius hó 3-án.

A párdányi szolgabírói hivatal.

608-609. sz. 1884. p. (115—1.1)

Árverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbíróóság 608-609. sz. végzése által n.-becskereki kincstári ügyészség által képviselt titeli kincstári uradalom végrehajtató javára, Leopoldova község ellen 320 frt 22 1/2 kr. tőke, ennek 1881. évi január hó 1. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 90 forint 74 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 650 frtra becsült 4 drb tenyész bika és 1 Wertheim-fele pénzszekrényből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 608-609. sz. 1884. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Leopoldova község házában leendő eszközlésére 1884. évi **márczius hó 27-ik** napjának, délelőtti 10 órája, határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. é. LX. törv.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Perlaszon, 1884. évi márczius hó 14 napján.

Turmann Béla,
kir. bir. végrehajtó.

611. sz. p. 1884. (114—1.1)

Árverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbíróóság 611. sz. végzése által a nagy-becskereki kir. kincst. ügyészség által képviselt titeli kincstári uradalom végrehajtató javára, Leopoldova község ellen 562 forint 45 kr. tőke, ennek 1881. évi július hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 37 frt 34 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 490 frtra becsült 3 drb tenyész bika és 15 öl tüzfából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az 611. polg. 1884. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Leopoldova község házában leendő eszközlésére 1884. évi **márczius 27-ik** napjának, délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. törv. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Perlaszon, 1884. évi márczius hó 14. napján.

Turmann Béla,
kir. bir. végrehajtó.

K i v o n a t.

 (112—1.1)

39. szám ex 1884. Városi főorvos. — Hivatalos jelentés a folyó évi február hóban Nagy-Becskerek városában észlelt egészségügyi viszonyokról:

1. Városunk lakosságának száma az utolsó népszámlálás szerint körülbelül 20.000. Ezek közül meghalt február hóban összesen 59, következő halálokra oszlik, és pedig:

a) ragályos betegségekre, u. m.:	
hasi hagymáz	4 eset,
roncsoló toroklob	2 „
hökksurüt	4 „
b) más betegségekre	49 „
Összesen	59 eset.

2. Születés e hóban 82 jelentetett be.

Kelt Nagy-Becskereken, 1884. évi márczius 4-én.

Dr. Haidegger Lajos s. k.,
városi főorvos.

Figyelemre méltó!

Roborantium (haj és szőrnövesztő essentia) tudományi alapon és többszörös sikeren nyugvó szer fejkopaszodás, hajkihullás, kopaképződés és hajszülés ellen. Az egyedüli szakállnövesztő és erősítő szer, mely tényleges eredményeket képes felmutatni. A Roborantium erősítő és eltető tulajdonságánál fogva biztos szer gyenge emlékező tehetőség és fejfájásoknál. Eredeti üvegenkénti ára 1 frt 50 kr. Próbá doboz 1 frt.

Kosmeticum, (hajerősítő olaj), finom és utóérhetlen, puhítja és gondóritja a haját. Egy eredeti üveg 1 frt 50 kr. Próbá doboz 1 frt.

Eau de Hebé, keleti szőpítő szer, a testnek természetes üdéséget, féhérséget és fényt ad; eltávolítja továbbá a szeplőt és májfoltokat. Ára 85 kr.

Bouquet du Serail de Grolich, zsebkendő, előkelő világ részére. Minden parfüm gyöngye. Rendkívüli elegáns kiállítására karácsonyi és ünnepi ajándéknak is alkalmassá teszi. Ára 1 frt 50 kr.

Kárpáti csoda-viz, fontos szer minden fogfájás elűvölti és a fogak apolására nélkülözhetlen. Ára 60 kr.

Használati utasítások, köszönet nyilatvánások és bizonylatok minden üvegehez mellékelvők. (68—20.6)

Főraktár: I. GROLICH urnál, BRÜNN.

Raktár: N.-Becskereken: Mencer L., gyógyszerésznél. — Budapest: Neruda F., hatvani-utca 10; — Aradon: Tabakovits J., fodrász; — Pécsen: Kovács M., gyógyszer; — Nagyváradon: Molnár J. és L., gyógyszer; — H.-M. Váshelyen: Kis Gy., gyógyszer; — Ujvidéken: Plavšić G., gyógyszer; — Temesvárott: Tarczyay I., gyógyszer; — Zomboron: Gallé Emil, gyógyszer.

HIRHARANG.

* **személyi hírek.** Főispán úr ő méltóságának egészségi állapotában eddig csak keves változás állott be, úgy hogy még folyton gyengélkedve se hivatalos teendőit nem végezheti se pedig látogatásokat nem fogadhat. A névnapi üdvözlők nagy serege is csak névjegyet adhatott, mert a személyes megjelenés ellen a kezelő orvos részéről, ki föltétlenül és háborítatlan nyugalmat ajánl, kifogások tétettek. Megyénk alispánja a zombolyai ujonczállítás-

vezetése alatt a megyei szabályrendelet szerű küldöttség f. hó 18-án Ecskán kezdte meg.

* **Halálozás.** A barati szeretet legigazabb érzésével osztozunk elleméri és ittebei Kiss Ellemér ur és szerető neijének azon mély fájdalomkban, hogy az ég kedves leánykájukat Illonkát, rövid szenvedés után angyalai közé szölitotta.

* **Negyed évi kimutatás** a vár. italméresi jog pénztáranak állásáról. Bevétel: Pénzmaradvány a városi pénztárban 1883-ik szeptember végével 559 frt 95 kr.; italméresi

7 métermázsá. Métermázsája 6 frt. 2. Cinqnantingentengeri 12 métermázsá. Métermázsája 6 frt. A kik ezen vetőmagyakt beszerezni óhajják, az illető helyeken közvetlenül tegyék a megfelelő pénzüsszeg beküldése mellett megrendeléseiket, melyek a jelentkezés sorrendje szerint a készlet erejéig fognak teljesíteni.

* **A megyei kiadói hivatal személyzete** a következő iratot intézte Szigethy József, m. kiadó urhoz: Mélyen tisztelt Szigethy József, megyei kiadó úrnak! Szeretett főnökünk! Becses névnapja alkalmából

* **Választások előtt.** Ezen czim alatt a hazai tisztviselőkar érdekeit képviselő szaklapban, a „Magyar Tisztviselő”-ben egy figyelemre méltó vezércziket olvasunk, melyben az ismert nevű szerkesztő felhívja lapja olvasóit: a tisztviselőket, miként ezek a közelgő képviselőválasztások alkalmával tömörüljenek és csak oly képviselőjelöltre adják szavazatukat, a kik annak idején a tisztviselőkarát tenni is fog valamit

8844. sz. 1883.

(111—11)

Arverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. e. f. törvszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Barbul Maricza, n.-becskereki lakos végrehajthatónak, Reber Henrik, Reber ferj. Johler Anna, Reber Péter és Schneider József közgyam által képviselt kk. Reber Fany és Tini n.-becskereki lakosnak mint neh. Reber Ferencz és Francziska örökösai végrehajtást szenvedők elleni 40 frt tőkekövetelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a n.-becskereki kir. tszék, a nagybecskereki kir. járásbírószék területén lévő, N.-Becskerek városában fekvő, a 330. sz. tjkvben A. I. 597. részlet és 356. öi. sz. a. foglalt ház és tartozékaira, özv. Juhász Anna szabad lakási jogának fentartása mellett az arverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi márczius hó 24. napján, d. e. 10 órakor, ezen kir. törvszék telekkönyvi hivatalában megtartandó arverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 72 forintot készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz.

170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki kir. e. f. törvszék tszék könyvi osztályának 1883. évi december 15-én tartott ülésében.

120. sz. 1884.

(110—11)

Arverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. e. f. törvszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Damjan Axentie, kis-toraki lakos végrehajthatónak, Bolos Gyorgye és Milutin Juon, kis-toraki lakosok végrehajtást szenvedők elleni 94 frt tőke követelés és jár. iranti végrehajtási ügyében a n.-becskereki kir. tszék, a n.-becskereki kir. járásbírószék területén lévő, Kis-Torák községben illetve határában fekvő, Ballosch George tulajdonául felvett a 279. sz. tjkvben A. I. (467., 468.) r. és 185. o. i. sz. a. foglalt háznak felerészére 200 frtban, — az ugyanitt 949/a. r. sz. a. foglalt pótkertnek felerészére 29 frt 64 krban — és az ugyanitt 1344., 1509., 1848., 2074., 2276., 2559., 2675. és 3023/c. r. szám alatt foglalt egész telek negyedének felerészére 840 frt 74 krban, — valamint az ugyanezen községben illetve határában fekvő, a 283. sz. tjkvben A. I. (475., 476/a.) r. és 188. o. hr. sz. a. foglalt házra 400 frtban

— és az ugyanitt 1001/b. r. sz. alatt foglalt pótkertre 91 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban, az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a d) pontjai alapján végrehajtáson kívül álló közös tulajdonos Milutin Constantinak birtokrészére is, egyidejűleg a 283. sz. tjkvben foglalt ingatlanokra a csatlakozásnak az 1883. évi 4068. sz. a. kelt végzéseli kimondása és az 1881. évi LX. t. cz. 167. §-ának első bekezdése alapján Kuhn és Gold czég korábbi végrehajtható 13 frt 50 krnyi tőke követelése és jár. behajtása végett is az arverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi április hó 16-ik napján, d. e. 10 órakor, Kis-Torák község házában megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 20 forintot, illetve 2 frt 96 kr, 83 frt 7 kr, 40 frtot és 9 frt 10 kr készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. k. igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki e. f. kir. törvszék telekkönyvi osztályának 1883. évi január hó 12-én tartott ülésében.

PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK TÖRLESZTÉSI JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET engedélyez 5%-os BANK-ZÁLOGLEVELEKBEN,

előnyös feltételek mellett és pedig földbirtokra a magyar korona területén, valamint a vidék nagyobb városaiban fekvő bérházakra is.
Ezen üzletre vonatkozó határozmányok kívánatra megküldetnek. (92—6.3)

Ugyisint minden gyógyszerárú, ruszraereskesben és vendéglőkben.